

2017-06-29
U2017/02921/GV**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om utbildning för nyanlända med kort utbildning – utveckling av kommunal vuxenutbildning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att ta fram ett stödmaterial som ska underlätta för kommunerna att kombinera kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) med andra delar av kommunal vuxenutbildning (komvux) till en utbildning anpassad för främst nyanlända personer i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag som har kort utbildning. Utöver sfi ska utbildningen bestå av grundläggande utbildning i matematik och andra kurser eller delar av kurser som Skolverket bedömer som relevanta för målgruppen. Utbildningen ska kunna bedrivas hela dagar, men hänsyn ska tas till att nyanlända även ska genomgå samhällsorientering.

Skolverket ska även se över om innehållet i kursplanerna och kursutbudet inom komvux på grundläggande nivå motsvarar de behov och förutsättningar som finns hos främst nyanlända med kort utbildning. I detta ingår att se över om dagens kursutbud bör ändras eller kompletteras med en eller flera nya kurser och i så fall hur. Skolverket får även föreslå andra ändringar som myndigheten bedömer vara relevanta för syftet.

Skolverket ska dessutom undersöka om det finns behov av ett kartläggningsmaterial för bedömning av vuxna nyanländas kunskaper anpassat till nyanlända i komvux och särskild utbildning för vuxna (särsvux). Om ett sådant behov kan konstateras ska myndigheten ta fram ett kartläggningsmaterial som är anpassat till komvux och särsvux och som även omfattar kartläggning av individernas yrkesrelaterade kunskaper. Kartläggningsmaterialet ska kunna utgöra ett stöd för kommunerna vid deras planering av en enskilds utbildning.

Närmare om uppdraget

Vid genomförandet av uppdraget ska Skolverket samverka med Arbetsförmedlingen. Syftet med samverkan ska vara att Arbetsförmedlingens kunskap och erfarenhet om förutsättningar för att tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska insatser och möjlighet att matchas till arbete ska tas tillvara i utformningen av förslagen. Skolverket ska vidare inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting och andra berörda. Ett jämställdhets- och funktionshinderperspektiv ska beaktas vid genomförandet av uppdraget.

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet. De delar av uppdraget som gäller stödmaterial och kartläggningmaterial ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 9 november 2017. Om ett behov av kartläggningmaterial kan konstateras ska ett sådant material finnas framtaget och tillgängligt för kommunerna senast den 1 juli 2018. Övriga delar av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 22 februari 2018.

Skälen för regeringens beslut

För många nyanlända kommer insatserna under etableringstiden att behöva utgöras av studier inom den kommunala vuxenutbildningen eller motsvarande. Enligt den migrationsöverenskommelse som slöts 2015 mellan regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna ska möjligheten att införa en utbildningsplikt för personer som kommer till Sverige senare i livet och som inte har uppnått grundskolekompetens ses över.

Nyanlända med kort utbildning kan ha behov av grundläggande utbildningsinsatser för att kunna matchas till arbete eller delta i fortsatt utbildning. Det kan handla om fler timmar i sfi och komvux på grundläggande nivå.

Uppdraget att ta fram ett stödmaterial till kommunerna

Kommunerna kan på kort sikt behöva stöd i hur den nuvarande utbildningen på grundläggande nivå i komvux kan anpassas till nyanlända elevers behov och förutsättningar. Av den anledningen finns skäl att ta fram ett stödmaterial för ändamålet. Stödmaterialiet ska innehålla förslag på hur kommuner kan kombinera sfi med befintliga kurser eller delar av kurser inom komvux på grundläggande nivå i syfte att nyanlända, bl.a. inom etableringsuppdraget, ska ges kunskaper för att kunna matchas till arbete eller delta i fortsatt utbildning.

Uppdraget att se över kursplanerna och kursutbudet på komvux

För att bättre möta behov och förutsättningar hos nyanlända med kort utbildning och för att ge kommunerna goda förutsättningar att kunna ta emot dessa i komvux finns det skäl att se över kursplanerna och kursutbudet inom komvux på grundläggande nivå.

De kurser som finns i komvux på grundläggande nivå motsvarar i huvudsak de ämnen som finns i grundskolan och kursplanerna är i stor utsträckning anpassade till att eleverna redan besitter vissa grundläggande kunskaper. Eleverna inom komvux på grundläggande nivå är i dag i huvudsak utrikes födda och har aldrig studerat i svensk grundskola. Fler än nio av tio elever är utrikes födda. Det finns därför skäl att undersöka om dagens kursutbud är det mest lämpade för vuxna elever som aldrig har gått i svensk grundskola och i synnerhet utrikes födda vuxna med kort utbildning. Det finns även skäl att se över hur väl kursplanerna svarar mot kunskapsnivån hos denna grupp och hur utbildningen exempelvis kan möta de behov som finns på arbetsmarknaden.

Personer som kommer till Sverige sent i livet kan ha en kort utbildningsbakgrund. Flera av dem finns i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag och bör i stor utsträckning delta i reguljär utbildning. De behöver en kortare grundläggande utbildning för att kunna matchas till arbete eller delta i fortsatt utbildning. Mot bakgrund av detta finns det skäl att se över om kursutbudet bör kompletteras för dessa personer, exempelvis genom att en ny kurs som är påbyggbar med annan utbildning i komvux tas fram.

Uppdraget att se över behovet av ett kartläggningsmaterial

Det kan finnas ett behov av att underlätta kommunernas planering av en nyanländ persons utbildning. Skolverket har tidigare tagit fram ett kartläggningsmaterial som är anpassat för nyanlända elever i grundskolan. För vuxna nyanlända kan det finnas andra behov. Det är t.ex. inte ovanligt att vuxna har

yrkesrelaterade kunskaper. Det bör därför undersökas om det finns ett behov av ett kartläggningsmaterial som är anpassat till nyanlända i vuxenutbildningen. Om ett sådant behov kan konstateras ska ett kartläggningsmaterial tas fram.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Cecilia Carlsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Arbetsförmedlingen